

Actualiteiten afvalstoffenrecht 2019/2020

M en R 2020/42

In een jaar tijd heeft het afvalstoffenrecht diverse actualiteiten opgeleverd die het vermelden waard zijn in deze rubriek. Met name bij de jurisprudentie heeft een selectie plaatsgevonden, waarbij gekozen is voor uitspraken die goed aansluiten op reeds vermelde ontwikkelingen in eerdere afleveringen. De in dit artikel behandelde jurisprudentie, wetgeving en beleid zouden normaal gesproken eerst gepresenteerd zijn op de Actualiteitendag 2020 van de VMR, maar vanwege de coronamaatregelen is deze bijeenkomst naar 1 oktober 2020 verschoven en is de volgorde deze keer omgedraaid.¹

1. Inleiding

Met diverse gerechtelijke uitspraken is in het afgelopen jaar aan het afvalstoffenrecht verdere invulling gegeven. Zoals altijd ging het daarbij ook weer over de definitie van een 'afvalstof', maar de actuele rechtspraak toont aan dat het afvalstoffenrecht meer omvat dan die discussie alleen, bijvoorbeeld ten aanzien van afvalstoffenbelasting, verwerking van afgedankte elektronica en intrekking van een eerder verleende toestemming voor invoer van afvalstoffen. Ondertussen is de (Europese) afvalwetgeving aan verandering onderhevig en wordt het nationale afvalbeleid hiermee in lijn gebracht.

2. Afvalbelasting

Een poging vanuit de afvalverbrandingssector om de heffing per 1 januari 2020 op vanuit het buitenland aangeboden afval te verijdelen, vond geen gehoor in kort geding bij de Voorzieningenrechter van de Rechtbank Den Haag.² De Voorzieningenrechter stelde voorop dat de burgerlijke rechter een algemeen verbindend voorschrift, zoals in casu deze importheffing in de vorm van een formele wetsbepaling, in kort geding slechts buiten toepassing kan verklaren indien en voor zover dat voorschrift onmiskenbaar onverbindend is wegens strijd met hogere regelgeving of - bij toetsing van lagere wetgeving in materiële zin - in geval van strijd met algemene rechtsbeginselen. De Voorzieningenrechter stelde vast dat de importheffing volgens de wets-toelichting een prikkel beoogt te zijn om (buitenlandse)

afvalstoffen beter te sorteren, hoogwaardiger te verwerken en meer te recyclen, wat overeenstemt met de in artikel 4 van de Kaderrichtlijn afvalstoffen³ aangegeven hiërarchie. Bij de wijziging van deze richtlijn is het gebruiken van heffingen op het storten en verbranden van afval zelfs als één van de maatregelen genoemd om afvalpreventie en -recycling te stimuleren.

In het kort geding is nog gesteld dat de importbelasting een verboden heffing van gelijke werking is in de zin van artikel 30 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, dit omdat de doelstelling (verlaging CO₂-uitstoot) verschilt van die voor wat betreft de belastingheffing over in Nederland geproduceerd afval, namelijk het genereren van belastingopbrengsten. De Voorzieningenrechter volgt deze stelling niet. Het gaat bij de toets aan artikel 30 VwEU niet om de doelstelling maar om de objectieve criteria die in het bijzonder betrekking hebben op het tarief, de heffingsgrondslag en de heffingsmodaliteiten en niet op de doelstelling.

Het Gerechtshof Den Haag oordeelde in hoger beroep in een fiscaal geschil dat de heffing van afvalbelasting bij gevaarlijke afvalstoffen niet in strijd is met de wet.⁴ Het ging om interpretatie van artikel 28, lid 1, aanhef en onderdeel c van de Wet milieubeheer. Aangevoerd werd dat het nihiltarief van toepassing zou zijn, omdat genoemd wetsartikel dit bepaalt voor het verbranden van afvalstoffen in een installatie waarin op grond van de wet of een vergunning geen huishoudelijke afvalstoffen, gemengde bedrijfsafvalstoffen en gemengd sorteerresidu mogen worden verbrand. Het Hof ziet geen ruimte voor een extensieve interpretatie inhoudende dat het nihiltarief wel van toepassing zou zijn als in zo'n installatie ook gevaarlijke afvalstoffen mogen worden verbrand. Evenmin acht het Hof de heffing op gevaarlijke afvalstoffen in dit geval in strijd met het verdragsrechtelijke gelijkheidsbeginsel, omdat de wetgever onderscheid mag maken tussen inrichtingen ter verbranding van verschillende afvalstoffen en inrichtingen voor enkel gevaarlijke afvalstoffen. Volgens het principe 'De vervuiler betaalt' ziet het Hof evenmin strijd met het Europese recht.

De heffing op te verbranden afvalstoffen heeft eveneens tot civielrechtelijke jurisprudentie geleid. De Rechtbank Oost-Brabant kwam bij interpretatie van het voorliggende contract tot het oordeel dat een afvalverwerker de restitutie op basis van de hoeveelheid bodemassen die na verbranding van het afval overblijft, niet hoeft te betalen aan de oorspronkelijke aanbieder van het afval. Wel kon de afvalverwerker aanspraak maken op terugbetaling van aan hem ten onrechte in rekening gebrachte afvalstoffenbelasting voor

¹ Dit artikel werd afgesloten op 26 mei 2020.

² Rb. Den Haag (vzr.), 18 december 2019, ECLI:NL:RBDHA:2019:13622.

³ Richtlijn 2008/98/EG, gewijzigd bij Richtlijn 2018/851.

⁴ Hof Den Haag, 18 juni 2019, ECLI:NL:GHDHA:2019:1643.

afval dat naar het buitenland is vervoerd.⁵ Een vergelijkbare casus bevindt zich blijkens een gepubliceerd tussenarrest al in de hoger-beroepsfase bij het Gerechtshof 's-Hertogenbosch.⁶

3. Begrip 'afvalstof'

Het arrest van het Hof van Justitie in de Nederlandse *Tronex*-zaak, vormde het sluitstuk in een reeks van uitspraken over de vraag of goederen die aanvankelijk waren bestemd voor detailhandelverkoop maar door consumenten zijn geretourneerd of in het assortiment van de verkoper overtollig zijn geworden, een afvalstof zijn in de zin van artikel 3, punt 1 van de Kaderrichtlijn afvalstoffen.⁷ Het Hof verklaart voor recht dat een partij elektronica die als dergelijke goederen zijn te beschouwen, 'afvalstoffen' zijn als deze partij apparaten bevat waarvan niet vooraf is vastgesteld dat ze goed werkten, of die niet naar behoren zijn beschermd tegen transportschade. Maar, zo stelt het Hof ook:

"Daarentegen mogen goederen die in het assortiment van de verkoper overtollig zijn geworden en nog in de ongeopende originele verpakking zitten, zonder op het tegendeel duidende aanwijzingen niet als afvalstoffen worden aangemerkt."

Ook bij oliestromen komt regelmatig de vraag naar voren of sprake is van een afvalstof of niet. De Rechtbank Rotterdam volgde in een zaak waarbij een curator werd vervolgd voor het door het failliete bedrijf laten overbrengen van een basisolie, bestemd voor de productie van scheepsbrandstof de lijn van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State in een vergelijkbare zaak, met als uitkomst dat het niet om een afvalstof gaat.⁸ Weliswaar werd in de zaak bij de Raad van State de basisolie gebruikt als grondstof voor smeerolie en in dit geval als grondstof voor brandstof, maar toch vindt de Rechtbank dat dit niet tot een andere conclusie kan leiden.⁹ Cruciaal is daarbij dat de afgewerkte olie na bewerking geen last is waarvan het bedrijf in casu zich ontdoet, maar juist welbewust deze onder economisch gunstige omstandigheden wordt verhandeld met een verwaarloosbaar risico dat deze stof onbeheerd wordt achtergelaten, ongecontroleerd wordt geloosd of verwijderd.

De herkomst van goederen is een belangrijke factor voor het Gerechtshof Amsterdam om ze als tweedehands te beschouwen en niet als afvalstof.¹⁰ Het ging over bijvoorbeeld gebruikte koelkasten en monitoren, maar ook speelgoed en kleding. Het Hof stelt vast dat over de herkomst van de goederen niet meer bekend is dan dat de klanten van de verdachte hebben verklaard deze tweedehands te hebben gekocht en voor een gedeelte is ook bekend waar dat is

gebeurd. Op de goederenlijst is vermeld dat de goederen goed functioneerden en aanwijzingen van het tegendeel zijn er niet. Het Gerechtshof oordeelde:

"De goederen waren geschikt om zonder reparatie of bewerking overeenkomstig hun oorspronkelijke bestemming te worden gebruikt. Het zou te ver voeren om uit het enkele feit dat zij veelal op de tweedehandsmarkt voor een betrekkelijk lage prijs zijn aangeschaft, te concluderen dat zij voor de voorgaande eigenaar een last vormden waarvan hij zich wenste te ontdoen, ten gevolge waarvan zij als afvalstoffen moeten worden aangemerkt."

Over oliehoudende afvalstromen wordt met regelmaat tot in hoogste instantie geprocedeerd. De Hoge Raad wees arrest over de vraag of het zonder vergunning inzamelen van niet bruikbare stookolie strafbaar was omdat deze zogenoemde bunkerolie in kwestie een afvalstof in de zin van artikel 3 punt 1 van de Kaderrichtlijn afvalstoffen is.¹¹ De HR volgde daarbij het spoor uit de arresten van het Europese Hof van Justitie in de zaken *Shell* en *Tronex*, in die zin dat volgens de HR in het algemeen geen sprake is van een afvalstof indien de houder een goed, stof of product 'onder gunstige omstandigheden' wilde exploiteren of verhandelen. Uit deze arresten leidt de HR af dat in ieder geval aan de volgende eisen moet zijn voldaan: (1) hergebruik is zeker zonder dat daarvoor een handeling van nuttige toepassing hoeft te worden benut en (2) bij verkoop of overdracht moet de houder aantonen dat hergebruik zeker is, door een noodzakelijke controle en een benodigde handeling voor nuttige toepassing of reparatie is benut of verricht. De HR formuleert deze twee eisen alsof ze cumulatief zijn, maar dat lijkt niet juist omdat de eerste eis niet uitgaat van nuttige toepassing en de tweede eis wel. Dat neemt niet weg dat de zekerheid omtrent het hergebruik wel een belangrijke maatstaf is in de genoemde arresten van het Hof van Justitie.

Volgens de HR had het Gerechtshof geen blijk gegeven van een onjuiste rechtsopvatting met de vaststellingen dat het sedimentgehalte van de stookolie veel hoger was dan de norm en niet kon dienen als scheepsbrandstof onder welke noemer de olie op de markt was gebracht, terwijl de oorzaak van het hoge sedimentgehalte verder niet was onderzocht en de stookolie niet werd bewerkt om alsnog aan de specificaties te voldoen. Opmerkelijk genoeg deed de HR op dezelfde dag twee andere cassatiezaken af met de enkele verwijzing naar het hier behandelde arrest, terwijl de uitkomst sterk verband houdt met de in het voorafgaande hoger beroep vastgestelde feiten en in de andere zaken, zo volgt uit de voorafgaande uitspraken van het Gerechtshof in die procedures, juist de feiten niet in alle opzichten vergelijkbaar voorkomen.¹² Eveneens kwestieus is dat de HR de maatstaf 'onder gunstige omstandigheden' een hoofdzakelijk milieutechnische invulling geeft, terwijl het Hof van

5 Rb. Oost-Brabant, 29 januari 2020, ECLI:NL:RBOBR:2020:474.

6 Hof 's-Hertogenbosch, 25 februari 2020, ECLI:NL:GHSHE:2020:704.

7 HvJ EU, 4 juli 2019, ECLI:EU:C:2019:564.

8 Rb. Rotterdam, 12 september 2019, ECLI:NL:RBROT:2019:7450.

9 ABRvS, 19 november 2014, ECLI:NL:RVS:2014:4149.

10 Hof Amsterdam, 18 september 2019, ECLI:NL:GHAMS:2019:4247.

11 HR, 7 april 2020, ECLI:NL:HR:2020:433.

12 HR, 7 april 2020, ECLI:NL:HR:2020:434 en ECLI:NL:HR:2020:435.

Justitie in het *Shell*-arrest hiermee wellicht louter de *economisch* gunstige omstandigheden heeft bedoeld, zoals ook in de hiervoor genoemde uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak over basisolie werd aangegeven.

4. EVOA

De Europese Verordening voor de Overbrenging van Afvalstoffen, veelal afgekort EVOA genoemd, levert in de (rechts)praktijk voortdurend interessante jurisprudentie op.¹³ Het Gerechtshof Den Haag onderstreepte in een zaak over de overbrenging van *produced water* van Angola naar Nederland dat de EVOA niet van toepassing is als het zogenoemde Marpol-verdrag¹⁴ als bijzondere regeling geldt.¹⁵ In de EVOA is namelijk in artikel 1, lid 3, aanhef en sub a van het toepassingsgebied uitgesloten het lossen aan wal van door gewone exploitatie van schepen en offshore-platforms ontstane afvalstoffen, inbegrepen afvalwater en residuen, voor zover die afvalstoffen onder het Marpol-verdrag vallen. In deze casus spitste de discussie zich overigens toe op de vraag of voor het *produced water*, afkomstig van een drijvend vaartuig c.q. offshore-platform, de uitzondering van artikel 2, lid 3, sub b onder ii van het Marpol-verdrag zou opgaan. Het Gerechtshof stelde dat die uitzondering ziet op de situatie waarbij het direct vrijkomen in zee van schadelijke stoffen bij de exploratie, exploitatie en bijbehorende verwerking op zee van mineralen in de zeebodem onvermijdelijk is en niet kan worden voorkomen. Die situatie deed zich volgens het Hof niet voor, te meer nu in verband met de opslag van het oliehoudende water op enig moment chemicaliën eraan zijn toegevoegd. In het arrest wordt de uitleg van het Marpol-verdrag door het Hof in een duidelijk stappenplan uitgewerkt.

De Rechtbank Rotterdam was mild in een EVOA-strafzaak over de export van oudpapier naar Indonesië en India.¹⁶ Interessant is vooral de beoordeling van Nederlandse beleidsregels waarin onder meer is bepaald dat bij de overbrenging van oudpapier als groenelijstafvalstof, als bedoeld in Bijlage III en zoals omschreven bij code B3020 van de EVOA de partij afvalstoffen maximaal twee gewichtsprocenten aan andere componenten dan papier mag bevatten.

De Rechtbank vindt deze beleidsregels slechts een instructienorm:

“...die zich richt tot met bestuursrechtelijke handhaving van de EVOA belaste ambtenaren van de Inspectie Leefomgeving en Transport. Bovendien betreft dit regelgeving van een lagere rang dan de via artikel 10.60 Wet milieubeheer van toepassing verklaarde EVOA. De werking van de EVOA kan derhalve niet worden beperkt door de Beleidsregel.”

Toch kwam de Rechtbank tot de slotsom dat de verdachte onderneming bij haar overbrenging van oudpapier ervan uit mocht gaan dat bij een eventuele inspectie de beleidsregel van twee gewichtsprocenten zou worden toegepast en dat in deze beleidsregel geen (nadere) definiëring van het begrip ‘andere componenten dan papier’ is opgenomen. Ook de toelichting op de beleidsregel is hierover niet duidelijk. Daarom mocht de verdachte onderneming er gerechtvaardigd op vertrouwen dat het haar was toegestaan om oudpapier met minder dan twee gewichtsprocenten verontreiniging naar Azië te exporteren. Er volgde ontslag van rechtsvervolg.

In kort geding deed de Voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden-Nederland een principiële uitspraak over de werking van de EVOA in de verhouding tussen twee civiele marktpartijen.¹⁷ In deze zaak probeerde een Nederlands opslagbedrijf waar uit België afkomstige baggerspecie was gedeponeerd in afwachting van een latere verwerkingsmogelijkheid, de gedaagde onderneming met verwijzing naar de terugnameverplichting van artikel 22 en 23 van de EVOA deze baggerspecie weg te laten halen.

Weliswaar, zo stelde de Voorzieningenrechter, komt aan de EVOA directe werking toe, in de zin dat het daarin bepaalde direct moet worden nageleefd door de betrokken partijen.

“Dit betekent echter niet dat de EVOA ook directe horizontale werking heeft, in die zin dat de bepalingen ook doorwerken in (rechts)verhoudingen tussen particuliere partijen. In de EVOA zijn de procedures en controle-regelingen geregeld voor de overbrenging van afvalstoffen met als hoofddoel de bescherming van het milieu. De EVOA is publiekrechtelijk van aard en de handhaving daarvan gaat via bestuursrechtelijke en strafrechtelijke weg.”

De Afdeling bestuursrechtspraak oordeelde dat intrekking van eerdere toestemmingsbesluiten voor invoer van beeldbuisen en beeldbuisglas op grond van de EVOA geen stand kon houden.¹⁸ Bij de intrekking had de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat namelijk niet aannemelijk gemaakt dat de nuttige toepassing van beeldbuisglas niet overeenkomstig de vergunning voor de inrichting zou zijn, waarmee de intrekkinggrond van artikel 9, achtste lid, aanhef en onder c van de EVOA verviel. Evenmin kon de Staatssecretaris zich beroepen op de intrekkinggrond onder d, want dan zou in strijd met het kennisgevings- en vervoersdocument of daarbij gevoegde informatie in de zin van de EVOA moeten worden gehandeld. Weliswaar zag de Staatssecretaris in het opnemen van beeldbuisglas in betonproducten niet langer een nuttige toepassing, maar die gewijzigde mening deed er niet aan af dat een en ander wel conform de kennisgevingen gebeurde.

13 EU Verordening 1013/2006.

14 Internationaal verdrag ter voorkoming van verontreiniging door schepen (1973).

15 Hof Den Haag, 27 november 2019, ECLI:NL:GHDHA:2019:3144.

16 Rb. Rotterdam, 11 december 2019, ECLI:NL:RBROT:2019:10626.

17 Rb. Midden-Nederland (vzr.), 24 januari 2020, ECLI:NL:RBMNE:2020:393.

18 ABRvS 6 november 2019, ECLI:NL:RVS:2019:3741.

Vorig jaar werd in deze rubriek bij 'actualiteiten afvalstoffenrecht' melding gemaakt van de prejudiciële vragen van het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden aan het Europese Hof van Justitie over de relatie tussen de EVOA en de Verordening dierlijke bijproducten.¹⁹ In die zaak is de conclusie van de advocaat-generaal inmiddels uitgebracht, zodat het arrest van het Hof van Justitie normaal gesproken dit jaar nog volgt.²⁰ Dan weten we alvast dat het afvalstoffenrecht ook komend jaar nieuwe actualiteiten kent.

5. Verwerking afgedankte elektronica

De Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat verloor de hiervoor genoemde zaak over de import van beeldbuizen en beeldbuisglas, maar trok wel aan het langste eind in een andersoortig geschil over de verwerking van beeldbuizen (in het Engels Cathode Ray Tubes, afgekort CRT, genoemd).²¹ De Afdeling bestuursrechtspraak ging mee met de visie van de Staatssecretaris dat de mechanische verwerking van CRT-apparaten, met daarin de beeldbuis, geen 'passende verwerking' is in de zin van de Europese richtlijn 2012/19 betreffende afgedankte elektrische en elektronische apparatuur (AEEA). Curieus genoeg beschikte de fabriek over een zogenoemd WEEELABEX-certificaat, dat verleend wordt als een onafhankelijke auditinstantie vaststelt dat voldaan wordt aan de 'WEEELABEX standard', die gericht is op de toetsing aan de maatstaf 'passende verwerking'. Echter, voor de Afdeling was doorslaggevend dat het in bijlage VII van de Richtlijn 2012/19 opgenomen voorschrift dat beeldbuizen moeten worden afgezonderd uit gescheiden ingezamelde AEEA en dat vervolgens de fluorescerende laag van de beeldbuizen moet worden afgezonderd.

Aan het gegeven dat met zoveel woorden in de toelichting bij de Nederlandse AEEA-regeling staat dat met het voldoen aan de 'WEEELABEX Standard' ook aan alle verplichtingen van richtlijn 2012/19 wordt voldaan, gaat de Afdeling voorbij omdat in haar visie de toelichting niet helemaal eenduidig zou zijn. De Afdeling kiest ervoor om directe gevolgen te verbinden aan de regeling zelf en acht daarbij doorslaggevend dat in de voorschriften 5.1.1, 5.1.3 en 5.2.3 in hoofdstuk 5 van de WEEELABEX Standard "technical requirements" staan en gaan over de wijze waarop CRT-apparatuur moet worden verwerkt, terwijl voorschrift 4.2.3 in paragraaf 4.2 "Environmental, health and safety requirements" gaat over de omstandigheden waaronder bepaalde verwerkingshandelingen moeten plaatsvinden. De enkele omstandigheid dat een stofafzuiging en een luchtfiltersysteem worden voorgeschreven voor het shredderen van onder meer hele CRT-apparaten, is voor de Afdeling onvoldoende voor het oordeel dat de mechanische verwerking van CRT-apparaten, met daarin de beeldbuis, als een passende verwerking in overeenstemming met de WEEELABEX Standard moet worden beschouwd.

6. Aantekening op begeleidingsbrief

In het afvalstoffenrecht vertoont de regelgeving met enige regelmaat leemtes. De praktijk is dan net even anders dan waar de wetgever rekening mee heeft gehouden. Zo komt het voor dat er een correcte begeleidingsbrief voor het vervoer van bedrijfsafvalstoffen is opgesteld in de zin van artikel 10.30 Wet milieubeheer, maar dat de beoogde ontvanger de afvalstoffen weigert na een monsteranalyse. De chauffeur rijdt ermee terug met op het oorspronkelijke begeleidingsformulier de aantekening dat de lading is 'afgekeurd'. Het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden vindt dat uit de regelgeving niet volgt dat dan een nieuw begeleidingsformulier voor het retourtransport moet worden opgesteld.²²

"Bij een dergelijke leemte in de regelgeving moet worden gehandeld op een manier die zoveel mogelijk in overeenstemming is met de bedoeling van de wetgever, namelijk het voorkomen van een inbreuk op het stelsel van traceerbaarheid van de afvalstoffen."

Aldus het Gerechtshof, dat de verdachte afvalvervoerder toch strafrechtelijk veroordeelde omdat de enkele vermelding dat de lading was afgekeurd geen informatie gaf over de andere (tijdelijke) bestemming van de afvalstoffen. Door de toevoeging 'retour ontdoener' had de verdachte volgens het Hof wel kunnen voldoen aan de strekking van de regelgeving met het oog op de traceerbaarheid.

7. Wetgeving en beleid

Vanwege de gevolgen van het coronavirus, is het beleid voor afvalbeheer in het Landelijk Afvalbeheerplan op bepaalde punten tijdelijk versoepeld.²³ Op basis van de calamiteitenregeling in het afvalbeheerplan kan tijdens de crisis (tot uiterlijk 1 september 2020) worden afgeweken van de in het plan voorgeschreven verwerkingswijze als acuut een oplossing noodzakelijk is omdat verwerking volgens de zogenoemde minimumstandaard niet mogelijk is in Nederland en tijdelijke opslag, gelet op de aard van de afvalstoffen, evenmin een optie is. Voor een afwijking van het Landelijk Afvalbeheerplan op basis van de calamiteitenregeling hoeft het bevoegd gezag zodoende niet de gebruikelijke afwijkingsprocedure te doorlopen en treedt er geen onnodig tijdverlies op. Met een digitaal toegezonden, ondertekende mededeling van bevoegd gezag aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat kan de afwijking worden geregeld.

In het vorige actualiteitenoverzicht afvalstoffenrecht is al ingegaan op de gewijzigde Kaderrichtlijn afvalstoffen.²⁴ De hierop gebaseerde wijziging van de Nederlandse Wet milieubeheer vordert gestaag in het wetgevingsproces.²⁵ Over de belangrijke wijziging van het wettelijk kader voor de

19 Hof Arnhem-Leeuwarden, 19 december 2018, ECLI:NL:GHARL:2018:11244.

20 Conclusie A-G, 19 maart 2020, ECLI:EU:C:2020:226.

21 ABRvS 22 januari 2020, ECLI:NL:RVS:2020:208.

22 Hof Arnhem-Leeuwarden, 25 maart 2020, ECLI:NL:GHARL:2020:2539.

23 Notitie COVID-19-crisis en afvalverwerking, april 2020, Ministerie IenW.

24 *Men R* 2019/65, p. 388 e.v.

25 Implementatiewet wijziging EU-Kaderrichtlijn afvalstoffen 35 267.

eindeafvalstatus is in dit tijdschrift kort geleden uitvoerig geschreven.²⁶ Het Landelijk Afvalbeheerplan 3 ondergaat vanwege de herziening van de Kaderrichtlijn afvalstoffen, de aankomende Omgevingswet en ontwikkelingen in de transitie naar een circulaire economie momenteel een tweede wijziging, waarbij de inspraakperiode over het ontwerp is afgesloten. Ten slotte kan worden vermeld dat ook de EVOA zal worden herzien, waarbij de Europese Commissie een nieuwe openbare consultatie heeft geopend. Mogelijk kan in een volgend actualiteitenoverzicht hierop dieper worden ingegaan.

²⁶ *M en R* 2020/3, p. 12 e.v.